

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych w Zakopanem

JĘZYK POLSKI W KLASACH I-III OSSP

I. ZASADY OCENIANIA PRACY, WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ

1. Ocenie z języka polskiego podlega:

- umiejętność analizy i interpretacji różnych tekstów kultury, np. tekstu literackiego, filozoficznego, publicystycznego, dzieła sztuki,
- znajomość utworów uwzględnionych w programie nauczania,
- znajomość faktów i pojęć związanych z wiedzą o literaturze i języku,
- kultura języka (ortografia, poprawność językowa i stylistyczna itd.),
- umiejętność redagowania dłuższych form wypowiedzi i pism użytkowych (np. rozprawki, charakterystyki, recenzji, listu, zaproszenia, życiorysu),
- umiejętność konstruowania spójnych i merytorycznych wypowiedzi ustnych (np. przemówienie, odpowiedź na pytanie nauczyciela, referowanie zagadnień, opinia na temat utworu literackiego),
- umiejętność zabierania głosu w dyskusji i debacie (waga i porządek argumentów, kultura wypowiedzi),
- umiejętność notowania na lekcji,
- recytacja tekstu poetyckiego i prozatorskiego,
- korzystanie z różnych źródeł informacji (słowniki, encyklopedie, Internet),
- umiejętność pracy w zespole,
- aktywność i praca na zajęciach,
- umiejętność głośnego czytania (artykulacja, intonacja);
- zainteresowania ucznia wykraczające poza program nauczania,
- twórcze zastosowanie wiedzy lub umiejętności,
- właściwa postawa ucznia (systematyczność, obowiązkowość).

2. Formy i tryb weryfikacji wiedzy, umiejętności i pracy ucznia:

a) formy pisemne, np.:

- prace klasowe sprawdzające umiejętność redagowania dłuższych form wypowiedzi oraz pism użytkowych (np. zadania otwarte krótkiej i rozszerzonej odpowiedzi),
- test sprawdzający umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów literackich i nieliterackich (np. zadania zamknięte wielokrotnego wyboru),
- sprawdzian wiadomości dotyczący problematyki omówionych tekstów literackich, wiedzy o epoce, znajomości lektur itp.,
- przykładowe arkusze egzaminacyjne,
- kartkówka obejmująca materiał z 3 ostatnich tematów zajęć lub omawianego utworu;
- sprawdzian wiedzy o języku,
- praca domowa,
- notatki z lekcji,
- dyktanda,

- praca w zeszytach ćwiczeń,
- inne ustalone przez nauczyciela (np. rozprawka, recenzja);

b) formy ustne, np.:

- wypowiedź na zadany temat dotycząca omawianych tekstów literackich, zjawisk kulturowych, procedur analizy i interpretacji utworu itp.,
- odpowiedź na lekcji obejmująca materiał z 3 ostatnich tematów lub omawianej lektury,
- sprawdzian techniki czytania;

c) inne formy, np.:

- praca w zespole,
- obserwacja udziału ucznia w dyskusji i debacie klasowej,
- referat,
- zbiorowa pogadanka sprawdzająca,
- recytacja utworów literackich i udział w przedstawieniach teatralnych organizowanych na terenie szkoły,
- udział w projektach, konkursach, olimpiadach,
- różnorodne działania twórcze (np. wykonanie albumu, pomocy naukowej, przekład intersemiotyczny, drama),
- sposób prowadzenia zeszytu przedmiotowego.

3. Termin pracy klasowej i sprawdzianu, który obejmuje materiał poszczególnych działów podręcznika, nauczyciel podaje z tygodniowym wyprzedzeniem.

4. Za aktywność oraz pracę podczas lekcji (w zależności od zaangażowania i trudności zadań) uczeń otrzymuje oceny, na które składają się zdobywane systematycznie „plusy” (trzy „plusy” – ocena bardzo dobra).

5. Zasady oceniania pracy grupowej nauczyciel określa przed wykonaniem zadania; ocenę może otrzymać osoba referująca efekty działań grupy (wybrana przez jej członków lub wskazana przez nauczyciela) bądź też cała grupa.

6. Szczegółowe kryteria prac związanych z przekładem intersemiotycznym, inscenizacją, projektem, nagraniem, dramą itp. będą podawane uczniom przed podjęciem zadania indywidualnego lub grupowego. Do kryteriów głównych zalicza się: pomysłowość, wkład pracy, estetykę.

7. Prace klasowe sprawdzające umiejętność redagowania dłuższych form wypowiedzi i pism użytkowych, a także czytania ze zrozumieniem różnych tekstów kultury, są oceniane według modelu odpowiedzi i punktowania opracowanego dla poszczególnych zadań w konkretnych arkuszach egzaminacyjnych.

8. Jeżeli w modelu odpowiedzi nie stwierdzono inaczej, w punktowanych dłuższych wypowiedziach pisemnych (np. rozprawka) oceniane są:

Obszar wypowiedzi	Procent liczby punktów możliwych do uzyskania
TEMAT (zgodność z tematem, ciekawy pomysł, trafna kompozycja, dobór materiału, poprawność merytoryczna, uwzględnienie kontekstów)	37,5%
KOMPOZYCJA (posługiwanie się określoną formą wypowiedzi, trójdzielna kompozycja, spójność tekstu, logiczne uporządkowanie)	18,75%
JĘZYK I STYL (trafne i poprawne słownictwo, budowa zdań, odmiana wyrazów, dobór środków językowych funkcjonalność stylu)	25%
ZAPIS (poprawność ortograficzna i interpunkcyjna, estetyka pracy, akapity)	18,75%

9. Punktów za kompozycję, język, styl i zapis nie przyznaje się, jeżeli dłuższa praca pisemna nie spełnia kryteriów objętościowych.

10. Liczba możliwych do popełnienia błędów w poszczególnych obszarach wypowiedzi pisemnej jest określona w modelu odpowiedzi i schemacie punktowania dla konkretnych zadań.

11. Jeżeli w modelu odpowiedzi nie stwierdzono inaczej, w przypadku punktowanych krótkich form użytkowych (np. zaproszenie) ocenie podlegają:

Obszar wypowiedzi	Procent liczby punktów możliwych do uzyskania
REALIZACJA TEMATU	40%
KOMPOZYCJA	20%
JĘZYK I STYL	20%
ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA	20%

12. W dłuższej wypowiedzi ustnej ocenie podlegają trzy obszary: merytoryczny (np. związek z tematem, zakres realizacji tematu, ocenianie i wartościowanie, kojarzenie faktów i informacji, argumentacja), strukturalny (np. kompozycja, porządkowanie informacji, funkcjonalna forma wypowiedzi) i językowy (np. spójność i poprawność językowa, zasób słownictwa).

13. W przypadku oceny wypowiedzi ustnej waga poszczególnych poziomów wynosi:

Poziom		
merytoryczny	strukturalny	językowy
40%	30%	30%

14. W przypadku recytacji poezji lub prozy ocenie podlegają:

Obszar wypowiedzi	Procent liczby punktów możliwych do uzyskania
Pamięciowe opanowanie tekstu	50%
Dykcja, zachowanie interpunkcji, modulacja i intonacja	30%
Interpretacja głosowa tekstu	20%

15. Uczniowie, którzy w wypowiedzi ustnej lub pisemnej wykażą się szczególną wiedzą lub umiejętnościami wykraczającymi poza program nauczania, oryginalnym i twórczym ujęciem tematu, wyjątkowymi zdolnościami recytatorskimi itp., mogą otrzymać ocenę celującą.

16. Procentowy przelicznik punktów na ocenę:

a) dla testów, kartkówek i prac sprawdzających wiedzę o języku, umiejętność redagowania dłuższych form wypowiedzi, pism użytkowych oraz czytania ze zrozumieniem tekstów literackich i nieliterackich:

ocena	skala procentowa
niedostateczna	poniżej 30
dopuszczająca	30-49
dostateczna	50-69
dobra	70-89
bardzo dobra	90-100

b) dla testów, kartkówek i prac sprawdzających wiedzę o języku, umiejętność redagowania dłuższych form wypowiedzi, pism użytkowych oraz czytania ze zrozumieniem tekstów literackich i nieliterackich, które zawierają zadania wykraczające poza podstawę programową:

ocena	skala procentowa
niedostateczna	poniżej 30
dopuszczająca	30-49
dostateczna	50-69
dobra	70-89
bardzo dobra	90-96
celująca	97-100

c) dla zadań sprawdzających znajomość lektury:

ocena	skala procentowa
niedostateczna	0-50
dopuszczająca	51-70
dostateczna	71-80
dobra	81-90
bardzo dobra	91-100

17. Kryteria ocen dla zadań sprawdzających ortografię i interpunkcję (dyktanda):

a) waga punktowa błędów:

rodzaj błędu	liczba punktów
pierwszego rzędu (np. pisownia wyrazów z „ó”, „u”, „rz”, „ż”, „ch”, „h”, błędna pisownia „nie” z różnymi częściami mowy)	2
drugiego rzędu (pozostałe)	1
interpunkcyjny	0,5

b) przelicznik punktów na ocenę:

ocena	punktacja
niedostateczna	15 i powyżej
dopuszczająca	9,5-15
dostateczna	5,5-9
dobra	2,5-5
bardzo dobra	0-2

18. Popęlenie błędu kardynalnego (np. nieznanomość autora, podstawowych wydarzeń i głównych bohaterów) w sprawdzianach dotyczących znajomości lektury jest równoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.

II. OBOWIĄZKI UCZNIA

1. Prace domowe uczeń jest zobowiązany oddać w ustalonym terminie. Jeżeli tego nie uczyni z przyczyn nieuzasadnionych, może otrzymać ocenę niedostateczną.
2. Za pracę domową uznaje się również przeczytanie tekstu literackiego. Niewykonanie takiej pracy z przyczyn nieuzasadnionych może skutkować wystawieniem oceny niedostatecznej.
3. Wszystkie prace klasowe uczeń musi poprawić, czyli dokonać analizy i korekty popełnionych błędów.
4. Uczeń ma obowiązek systematycznie, starannie i rzetelnie prowadzić zeszyt przedmiotowy, a w przypadku choroby lub nieobecności w szkole – uzupełnić notatki i zadania domowe.
5. W zeszycie powinny się znajdować wszystkie otrzymywane od nauczyciela materiały. Ich brak (przy odpowiednim temacie lekcji) może być równoznaczny z brakiem zadania domowego.
6. Sposób prowadzenia zeszytu przedmiotowego może podlegać ocenie.
7. Uczeń ma prawo do własnych notatek w zeszycie, ale niektóre z nich, wskazane jako forma zadania lub ćwiczenia, również podlegają ocenie.

8. Uczeń jest zobowiązany do noszenia podręcznika, zeszytu ćwiczeń oraz zeszytu przedmiotowego na każdą lekcję. Ich brak może skutkować oceną niedostateczną. Wskazane jest także posiadanie tekstu lektury w czasie jej omawiania.

III. TRYB UZUPEŁNIANIA ZALEGŁOŚCI

1. Uczeń ma obowiązek uzupełnić braki spowodowane nieobecnością według zasad uzgodnionych z nauczycielem przedmiotu.

2. W ciągu 3 dni od powrotu do szkoły po dłuższej (przynajmniej tygodniowej) usprawiedliwionej nieobecności uczeń ma obowiązek porozumieć się z nauczycielem w sprawie wyznaczenia terminu (nie dłuższego niż 2 tygodnie) uzupełnienia zaległej pracy.

3. Niewywiązanie się z tego obowiązku ma wpływ na ocenę śródroczną lub końcoworoczną.

4. Nietrzymanie ustalonego terminu uzupełnienia zaległości, które dotyczą zadania klasowego, sprawdzianu wiedzy, dyktanda, testu lub pracy domowej, powoduje wystawienie uczniowi oceny niedostatecznej.

IV. WARUNKI I TRYB POPRAWY OCEN CZĄSTKOWYCH

1. W ciągu 3 dni od otrzymania oceny cząstkowej uczeń może zgłosić chęć poprawy i ustalić z nauczycielem przedmiotu jej termin (nie dłuższy niż 2 tygodnie).

2. Uczeń może daną ocenę poprawiać tylko raz.

3. Zarówno pierwsza ocena, jak też ocena z poprawy będą wpisane do dziennika.

4. Wyznaczając termin poprawy, nauczyciel powiadomi ucznia o zakresie materiału, który należy opanować.

5. Poprawa oceny może przybrać formę zadania pisemnego lub wypowiedzi ustnej.

V. ZASADY KLASYFIKACJI

1. Klasyfikowanie końcowe polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia w danym roku szkolnym i ustaleniu (na podstawie oceny śródrocznej i ocen cząstkowych uzyskanych przez ucznia w drugim półroczu) oceny klasyfikacyjnej końcowej.

2. Oceny śródroczna i roczna wystawiane są na podstawie ocen cząstkowych poprzez ustalanie tzw. średniej ważonej, a nie arytmetycznej. Najwyższą wagę mają oceny wskazujące na poziom opanowania podstawowych umiejętności przedmiotowych: z odpowiedzi ustnej, zadania klasowego, sprawdzianu wiedzy i umiejętności czytania ze zrozumieniem, redagowania wypowiedzi pisemnej itp.

3. Właściwa postawa ucznia (systematyczność, obowiązkowość), zaangażowanie i wkład pracy, które znalazły odzwierciedlenie w poszczególnych ocenach cząstkowych, również mają wpływ na śródroczną i końcoworoczną ocenę klasyfikacyjną.

VI. WARUNKI I TRYB UZYSKANIA WYŻSZYCH NIŻ PRZEWIDYWANE ŚRÓDROCZNYCH LUB ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO

Warunki:

W terminie nie dłuższym niż 2 dni robocze od chwili otrzymania informacji o przewidywanej ocenie klasyfikacyjnej uczeń może wyrazić nauczycielowi języka polskiego chęć ubiegania się o wyższą ocenę, jeżeli spełni następujące warunki:

- a) systematycznie uczęszczał na zajęcia języka polskiego i usprawiedliwił wszystkie ewentualne nieobecności;
- b) z zadań klasowych, pisemnych sprawdzianów oraz innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności, które mają największą wagę przy ustalaniu średniej, uzyskiwał w danym półroczu oceny co najmniej równe ocenie proponowanej przez nauczyciela, zaś znacząca część tych ocen (ponad 30%) jest wyższa niż ocena proponowana;
- c) ubiega się o ocenę wyższą o jeden stopień od oceny proponowanej;
- d) uczestniczył we wszystkich zapowiedzianych formach sprawdzania wiedzy i umiejętności w danym półroczu, a w przypadku usprawiedliwionej nieobecności podjął próbę uczestnictwa w dodatkowych formach, które wyznaczył nauczyciel;
- e) jeżeli wnioskuje o ocenę najwyższą, osiągał sukcesy w olimpiadach lub konkursach przedmiotowych dotyczących wiedzy o języku i literaturze.

Tryb:

1. Jeżeli uczeń spełni powyższe warunki, nauczyciel wyznacza termin sprawdzianu, który odbędzie się nie później niż 7 dni przed posiedzeniem klasyfikacyjnym Rady Pedagogicznej.
2. Uczeń, który nie przystąpi do sprawdzianu w wyznaczonym terminie z przyczyn nieusprawiedliwionych, traci prawo do ubiegania się o ocenę wyższą niż przewidywana.
3. Jeżeli uczeń nie stawia się na sprawdzianie z powodów ważnych i uzasadnionych, nauczyciel może wyznaczyć kolejny termin sprawdzianu, o ile jego przeprowadzenie będzie możliwe przed posiedzeniem klasyfikacyjnym Rady Pedagogicznej.
4. Sprawdzenie może przybrać zarówno formę pisemną, jak też ustną, zaś stopień trudności zadań będzie odpowiadał wymaganiom edukacyjnym na śródroczną lub roczną ocenę klasyfikacyjną, o którą ubiega się uczeń.
5. Sposób oceny pisemnych zadań literackich, czytania ze zrozumieniem oraz wypowiedzi ustnych będzie zgodny z zapisami Przedmiotowego Systemu Oceniania.
6. W przypadku sprawdzianu wiedzy składającego się z zadań punktowanych uczeń musi uzyskać co najmniej 90% możliwych do zdobycia punktów, aby nauczyciel podwyższył ocenę proponowaną.
7. Uczeń, który ubiega się o wyższą roczną ocenę klasyfikacyjną, jest zobowiązany opanować materiał z całego roku.
8. Informacje o zakresie materiału objętego sprawdzianem uczeń otrzyma od nauczyciela w formie pisemnej.

Jeżeli uczeń nie zdoła podwyższyć oceny proponowanej, wówczas – zgodnie z zapisami w Statucie Szkoły oraz odpowiednimi przepisami prawa - może się ubiegać o organizację egzaminu sprawdzającego.

VII. WYMAGANIA EDUKACYJNE

1. Ucznia obowiązuje opanowanie wiadomości i umiejętności wskazanych w wymaganiach edukacyjnych z języka polskiego na poziomie podstawowym lub ponadpodstawowym.

2. Ogólne i szczegółowe wymagania edukacyjne dla klas I-III Ogólnokształcącej Szkoły Sztuk Pięknych zostały zawarte w załącznikach do Przedmiotowego Systemu Oceniania.

3. Dla uczniów, którzy posiadają opinię lub orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej, wymagania edukacyjne zostaną dostosowane do zaleceń zawartych w ww. dokumentach poprzez modyfikację modelu punktowania poszczególnych zadań lub poziomów wypowiedzi. Ponadto dla uczniów z dysfunkcjami – w zależności od rodzaju zaburzeń - przewiduje się m.in.:

- dłuższy czas na udzielenie ustnej odpowiedzi,
- sugerowanie sposobu rozwiązania poszczególnych zadań,
- zwolnienie z głośnego czytania tekstów literackich na forum klasowym,
- dodatkowe ćwiczenia kształtujące umiejętność poprawnego pisania i czytania,
- ocenianie niektórych prac pisemnych zgodnie z wytycznymi poradni, np. zwiększenie liczby dopuszczalnych błędów ortograficznych i graficznych lub rezygnację z oceny estetyki zapisu w przypadku stwierdzonej dysgrafii,
- dłuższy czas na pisanie zadań klasowych i testów (w szczególnych przypadkach).